

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-04-16

Vår referens

Agneta Persson

Projektledare

agneta.persson@malmö.se

Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning för Delåtgärdsprogram mot torka och vattenbrist 2027- 2033 i Södra Östersjöns vattendistrikt STK-2026-290

Sammanfattning

Vattenmyndigheten Södra Östersjön har översänt en remiss för samråd. Syftet är att avgränsa omfattning och detaljeringsgrad i miljökonsekvensbeskrivningen för ett kommande delåtgärdsprogram. Vattenmyndigheten redovisar att kommande delåtgärdsprogram kan komma att innefatta en ny åtgärd riktad till kommunerna. Malmö stad och VA Syd avser att återkomma när delåtgärdsprogrammet presenteras i sin helhet eftersom åtgärdens utformning inte är klar. Underlaget har internremitterats till miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden samt till VA Syd. Samtliga har inkommit med svar.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Vattenmyndigheten.

Beslutsunderlag

- Avgränsningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken - Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning för Delåtgärdsprogram mot torka och vattenbrist 2027-2033 i Södra Östersjöns vattendistrikt
- Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning för Delåtgärdsprogram mot torka och vattenbrist 2027-2033 i Södra Östersjöns vattendistrikt
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260427 Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning för Delåtgärdsprogram mot torka och vattenbrist 2027-2033 i Södra Östersjöns vattendistrikt
- Remissvar VA SYD
- Remissvar stadsbyggnadsnämnden

- Stadsbyggnadsnämnden beslut 260325 § 89
- Remissvar miljönämnden
- Miljönämnden beslut 260325 § 56
- Tekniska nämnden beslut 260324 § 65
- Remissvar tekniska nämnden

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-04-27

Kommunstyrelsen 2026-05-06

Beslutet skickas till

Vattenmyndigheten

Miljönämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

VA SYD

Stadskontoret, omvärld och näringsliv

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Vattenmyndigheten har översänt en remiss för samråd avseende att Delåtgärdsprogram mot torka och vattenbrist just nu tas fram för Södra Östersjöns vattendistrikt där Malmö stad ingår. Till programmet görs en strategisk miljöbedömning enl 6 kap. miljöbalken, som leder till att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas. I ett tidigt skede i miljöbedömningsprocessen bjuder Vattenmyndigheten Södra Östersjön in berörda myndigheter till samråd om hur omfattning och detaljeringsgrad ska avgränsas (6 kap 10§ miljöbalken). Berörda myndigheter är kommuner och länsstyrelser i Södra Östersjöns vattendistrikt samt centrala myndigheter: Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Sveriges geologiska undersökning (SGU), Sveriges metrologiska och hydrologiska institut (SMHI) och Tillväxtverket.

Vattenmyndigheten redovisar att kommande MKB inte kommer att innehålla vilka åtgärder i miljön som ska genomföras. MKB:n innehåller en övergripande analys av Delåtgärdsprogrammets miljöpåverkan, med utgångspunkt från förväntade effekter som de administrativa åtgärderna i åtgärdsprogrammet kommer ha i miljön. MKB:n kommer i enlighet med 6 kap. 2 § miljöbalken beskriva miljöeffekter. Syftet är att dokumentet ska ge en helhetssyn av miljöpåverkan och beskriva den påverkan, effekt och konsekvens som åtgärdsprogrammet kan antas medföra.

Vattenmyndigheten Södra Östersjön ber om synpunkter, särskilt avseende kapitel 5, Myndighetens åtgärder och uppföljning, samt om miljöeffekterna är tillräckliga, om

Delåtgärdsprogrammet bör lyftas i förhållande till ytterligare planer/program och synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen i övrigt.

Nu gällande Delåtgärdsprogram mot torka och vattenbrist 2022–2027 innehåller inga åtgärder riktade mot kommunerna, men i det utskickade underlaget aviserar Vattenmyndigheten att de utreder ett antal nya åtgärder varav en föreslås riktas mot kommunerna. Åtgärder är inte slutligt formulerade men ska, enligt underlaget, handla om tillsyn av vattenanvändning, fysisk planering och planering av va-beredskap mot torka och vattenbrist.

Det samlade delåtgärdsprogrammet kommer att skickas på samråd med start i november 2026.

Vattenmyndighetens bedömning om miljöpåverkan

Vattenmyndigheten bedömer att delåtgärdsprogrammet inte kommer ha någon betydande negativ miljöpåverkan, utan kommer att leda till att tillståndet för vattenförekomsterna i vattendistriktet förbättras. Vattenmyndigheten uppmärksammar att det kan uppstå målkonflikter när åtgärderna i delåtgärdspaketet och åtgärder för att uppnå miljö kvalitetsnormer för vatten i stort ska vägas mot andra samhällsbehov lokalt, regionalt eller nationellt.

Vattenmyndigheten föreslår att MKB:n ska redovisa miljöeffekter för befolkning och människors hälsa, för djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap. miljöbalken, och biologisk mångfald i övrigt, för mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö, för hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt, för annan hushållning med material, råvaror och energi eller för andra delar av miljön.

Internremisser

Ärendet har internremitterats till miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden samt till VA Syd.

Nämnderna delar bedömningen att åtgärdsprogrammet kan antas medföra en positiv påverkan på vattenmiljöerna inom vattendistriktet. Det är bra att kommunala översiktsplaner inkluderas bland de planer och program som berörs, men listan över dessa planer och program bör kompletteras med de kommunala vattentjänstplanerna. Vattenmyndigheten redovisar att man kan komma att föreslå nya åtgärder riktad till kommunerna i kommande delåtgärdsprogram. Då åtgärdernas närmare utformning ännu inte är fastställd väljer nämnderna och VA Syd att inte ta ställning i denna del inom ramen för samrådet, utan avser att återkomma när delåtgärdsprogrammet föreligger i sin helhet. Även om det är för tidigt att avgöra hur en sådan åtgärd påverkar kommunens verksamhet eller att bedöma hur träffsäker en sådan åtgärd skulle vara

påpekar miljönämnden att vattenförvaltningen i Sverige redan i dag är både komplicerad och ineffektiv. I första hand bör dessa frågor hanteras av statliga myndigheter. VA Syd konstaterar att Malmö stad och va-huvudmannens verksamhet påverkas av i stort sett samtliga listade myndigheter som kommer att få nya administrativa uppgifter och därmed kommer att påverkas av förslag till nya administrativa åtgärder i Delåtgärdsprogram mot torka och vattenbrist 2027–2033.

Utöver dessa synpunkter påtalar miljönämnden att även om Malmö i dagsläget inte är utsatt för torka eller vattenbrist i någon större utsträckning, riskerar ett förändrat klimat att leda till problem med vattenbrist, låga grundvattennivåer och låga vattenflöden. Malmö är helt beroende av import av dricksvatten från vattenverk i andra kommuner. Det finns därför anledning att återkomma till frågan när ett slutligt förslag till formulering presenteras.

Tekniska nämnden ger också svar på Vattenmyndighetens frågor om miljöeffekterna är tillräckliga samt synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen i övrigt. Underlaget anger att samtliga miljöaspekter enligt 6 kap. 2 § miljöbalken kommer att omfattas i den kommande MKB:n. Därmed görs ingen faktisk avgränsning av miljöeffekter. Nämnden vill lyfta några aspekter som är av särskild betydelse för ett flertal samhällssektorer i södra Sverige, däribland jordbruket och de näringar som är beroende av en stabil livsmedelsförsörjning, samt vattenkrävande näringsliv. Dessa verksamheter påverkas av torka och vattenbrist på ett sätt som kan få betydande konsekvenser både regionalt och nationellt. Det är därför angeläget att MKB:n inom ramen för dess breda avgränsning särskilt beaktar:

Följande aspekter bör särskilt belysas i MKB:n:

- Jordbrukets produktionsförutsättningar, inklusive bevattning och konkurrens om vatten under torrår.
- Livsmedelsproducerande och vattenintensiv industri.
- Kumulativa effekter mellan hushåll, industri, jordbruk och samhällsviktiga verksamheter.
- Dricksvattenförsörjning i kustnära och urbaniserade områden, inklusive risk för saltvatteninträngning.
- Låga flöden och minskad grundvattenbildning, samt konsekvenser för råvattenkvalitet.
- Reserv- och nödvattenförsörjning samt vatteninfrastruktur.

- Effekter för bevattning och vitalitet hos urban grönska och träd, som är viktiga för klimatanpassning och folkhälsa.

MKB:n behöver ha ett geografiskt fokus på områden med återkommande vattenbrist, som sydvästra Skåne, samt tydlig redovisning av effekter på beredskap och försörjningstrygghet. Tekniska nämnden framför också att betydande data- och kunskapsbrister som föreligger inom vattenuttag och grundvattenbildning bör hanteras transparent i bedömningen, exempelvis genom scenariobaserade ansatser.

VA Syd ger synpunkter på omfattning och detaljeringsgrad. För att uppnå syftet är det väsentligt att åtgärdernas påverkan, effekter och konsekvenser för kommunal planering och va-verksamheten blir väl belysta i MKB:n. För att den ska hålla en god kvalitet bör den klimatpåverkan som redan påverkar vattendistriktet framgå, den framtida klimatpåverkan vi kan förvänta oss samt de åtgärder som föreslås, åtgärdernas miljöpåverkan, effekter och konsekvenser för samhället och verksamheter. Föreslagen avgränsning behöver därför breddas.

VA Syd framför att MKB:n för åtgärdsprogram mot torka och vattenbrist tydligare bör utgå från SMHI:s och SGU:s rapporter om klimatpåverkan, dess konsekvenser och effekter av torka och vattenbrist i yt- och grundvattentillgångar. En transparent bördefördelning bör redovisas, som tydliggör hur ansvar och kostnader fördelas mellan olika aktörer och sektorer, för att säkerställa en rimlig proportionalitet.

Vattenmyndigheten för Södra Östersjön har bedömt att Delåtgärdsprogram mot torka och vattenbrist 2027–2033 inte har någon betydande negativ miljöpåverkan (s 10), utan syftar till att förbättra tillståndet för vattendistriktets vattenförekomster. VA Syd ställer sig frågande till denna bedömning. Av 2 § punkt 2 a Miljöbedömningsförordningen framgår att åtgärdsprogram enligt 5 kap. 8 § miljöbalken ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret ser positivt på att ett delåtgärdsprogram tas fram inom detta relevanta ämne men vill lyfta fram några aspekter som särskilt bör beaktas och säkerställas.

Det kommande delåtgärdsprogrammet kan innebära målkonflikter med Malmö stads intressen som avser planläggning av mark och vatten. Under kommande samråd av delåtgärdsprogrammet är det därför viktigt att Malmö stad bevakar att kommunens planering av samhällsviktig infrastruktur inte hindras och att korrekta avvägningar mellan intressena görs.

Vattenmyndigheten avser att föreslå nya åtgärder riktade till kommunerna. Detta kan medföra direkta konsekvenser för berörda verksamhetsutövare, där påverkan och resursanspråk avgörs av åtgärdens specifika utformning. Malmö stad, i en egenskap av utpekad myndighet, kan komma att åläggas ett juridiskt ansvar för att säkerställa genomförandet av specifika åtgärder. Stadskontoret framför att Malmö stad behöver återkomma när delåtgärdsprogrammet föreligger i sin helhet.

Ansvariga

Isabelle Henningsson Nämndsekreterare

Micael Nord Näringslivsdirektör

Andreas Norbrant Stadsdirektör